

Univers Pedagogic

pro

39 (875),
2 noiembrie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

Instruiri privind siguranța copiilor în mediul online

Circa 30 de cadre didactice au fost instruite despre siguranța copiilor în mediul online. Este vorba despre profesorii claselor gimnaziale, din cadrul a opt instituții de învățământ din raioanele Ungheni, Cahul, Rezina, Florești, Orhei, Criuleni, Șoldănești și municipiul Chișinău.

Timp de trei zile (27-29 octombrie 2023) participanții au studiat interesele și comportamentele copiilor în mediul online, au aflat despre conținuturile online cu caracter dăunător, despre imaginea online, cyberbullying-ul ș.a.

De asemenea, cadrele didactice au fost familiarizate cu unitățile de conținut din curriculum, pen-

tru desfășurarea activităților despre siguranța online, au elaborat planul de activități pentru anul școlar curent și au luat cunoștință de resursele didactice utile în organizarea procesului educațional, cu referire la siguranța și protecția în mediul online.

Sesiunea de instruire a făcut parte dintr-un program mai larg de consolidare a capacităților comunității educaționale în implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării (MEC). Instruirile au fost realizate de Centrul Internațional „La Strada Moldova”, în baza unui acord de colaborare cu MEC și cu suportul UNICEF.

Până în prezent, au beneficiat de astfel de sesiuni de formare 58 de psihologi școlari, 50 de conducători ai instituțiilor de învățământ general, 51 de cadre didactice din clasele primare și 51 de cadre didactice din clasele gimnaziale.

În noiembrie 2023 urmează instruirea a încă 56 de profesori din treapta gimnazială.

Burse de merit pentru elevii și studenții de etnie romă

Elevii și studenții de etnie romă din învățământul liceal, profesional tehnic și superior vor putea beneficia de burse de merit în valoare de 1200 de lei lunar. Decizia a fost luată de Cabinetul de miniștri. Astfel, Guvernul a instituit un mecanism de motivare financiară a elevilor și studenților de etnie romă, mizând pe stimularea acestora pentru performanțe academice.

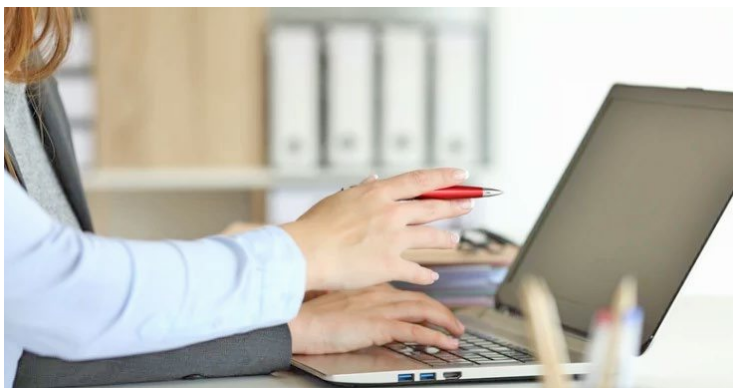
Bursele vor putea fi obținute prin concurs, la care se vor putea înscrie persoanele de etnie romă cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de

ani și care nu beneficiază de burse acordate de la bugetul de stat.

„Concursul va fi organizat de Agenția Relații Interetnice, iar beneficiarii burselor de merit vor fi selectați în baza mediei notelor, scrisorilor de intenție și scrisorilor de recomandare. În anul curent, de burse vor putea beneficia până la 120 de persoane - aproximativ 60 din învățământul liceal, 15 - din învățământul profesional tehnic secundar, 20 - din învățământul profesional tehnic postsecundar și 25 - din învățământul superior”, a menționat ministrul Dan Perciun.

În acest sens, în bugetul de stat, pentru anul 2023, au fost alocați 1,5 milioane de lei.

Circa 700 de profesori vor fi instruiți să utilizeze echipamentele moderne din laboratoarele școlare

Circa 700 de profesori din 160 de instituții de învățământ vor învăța să utilizeze eficient echipamentele performante din laboratoarele de fizică, chimie și biologie. Dotările au fost realizate în primăvara anului curent, în cadrul proiectului „Reforma Învățământului în Moldova” (PRIM), implementat de Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul financiar al Băncii Mondiale.

Timp de câteva zile, atât online, cât și cu prezență fizică, profesorii vor studia modalitățile de utilizare a senzorilor la determinarea mărimilor și unităților de măsură, intro-

ducerea manuală a datelor și prelucrarea lor, statistica datelor experimentale, analiza coeficienților relevanți din grafic, interpretarea rezultatelor experimentale, exportarea și partajarea de date spark.lab, activități experimentale STEAM și multe altele.

PRIM a fost cel mai mare proiect de investiții în educație din Republica Moldova, valoarea acestuia fiind de circa 50 de milioane de dolari și s-a implementat în perioada anilor 2013-2022. Recent ministrul a lansat proiectul similar, în valoare de 60 de milioane de dolari „Îmbunătățirea Calității Educației” (2023-2029), în cadrul căruia, de asemenea, mai multe școli vor fi renovate și dotate cu echipamente IT.

Tineri studiosi și turiști în vizită la Parlament

Mai mulți tineri și elevi din diferite regiuni ale Republicii Moldova au vizitat săptămână trecută incinta Legislativului. Printre ei se numără învățăceii de clase gimnaziale de la Instituția Publică Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din Cricova și de la Gimnaziul „Ion Ungureanu” din satul Opaci, Căușeni, precum și elevii de clase liceale de la LT „Meșterul Manole” din Sălcuța, Căușeni.

De asemenea, în vizită au venit școlarii ai Liceelor Waldorf, „George Meniuc” și „Da Vinci” din Chișinău. În plus, sediul Parlamentului a fost vizitat de studenți în anul I la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova

și studenți în anul II la Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a USM. Încă un grup de tineri studiosi au fost în vizită de la Colegiul de Studii Administrative și Fiscale din Moldova și de la Colegiul Național de Comerț al ASEM.

Totodată, printre oaspeții a fost în vizită un grup de turiști din Elveția. Vizitatorii au

avut posibilitatea să treacă prin sălile Parlamentului și să afle diverse informații despre istoria și activitatea Legislativului. În sala de ședințe plenare ei au aflat în discuțiile purtate cu unii deputați despre modalitatea de adoptare a legilor. Iar în cadrul turului ghidat, celor interesați le-au fost prezentate informații despre expozițiile pe care le găzduiește Legislativul și despre exponatele din Muzeul Parlamentului.

Reporter UP

Modul de participare la alegeri a studenților și elevilor cu drept de vot

Comisia Electorală Centrală informează că studenții și elevii cu drept de vot, care sunt înmatriculați la instituții de învățământ în localitatea unde au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară de mai puțin de trei luni până la data primului tur

de scrutin, vor putea să participe la alegerile locale generale fiind înscrși în lista electorală suplimentară.

Este de menționat că, pentru a-și exercita dreptul electoral, ei vor fi obligați să prezinte la secția de votare buletinul de identitate cu fișa de însoțire și carnetul de student/elev cu înscrși privind instituția de învățământ la care sunt înmatriculați în localitatea respectivă. Ulterior, acești alegători vor fi înscrși în lista electorală suplimentară. Reamintim că alegerile locale generale din acest an se vor desfășura în data de 5 noiembrie.

Tehnici de depășire a anxietății, fricilor și atacurilor de panică – în atenția formabililor CFCL

UPSC
CENTRUL DE FORMARE CONTINUĂ ȘI LEADERSHIP
Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală

ANXIETATEA
Strategii de reducere a anxietății

Formator:
Inga PLATON,
dr., psihoterapeut

ONLINE GRATUIT

1 CREDIT

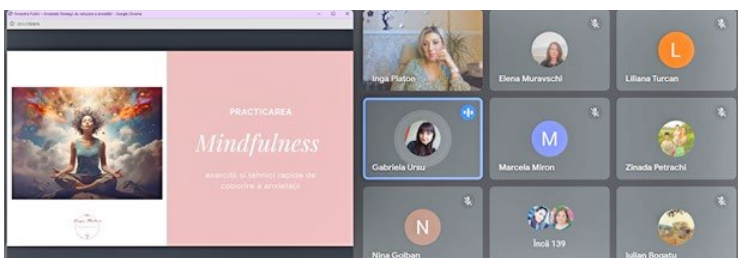
19 OCTOMBRIE, 16.00
ATELIERUL I.
Mecanismul de funcționare al anxietății, cauze și efecte

20 OCTOMBRIE, 16.00
ATELIERUL II.
Practicarea Mindfulness

23 OCTOMBRIE, 16.00
ATELIERUL III.
Fricile: Ce sunt fricile și de unde apar. Acțiuni de diminuare a fricilor

24 OCTOMBRIE, 16.00
ATELIERUL IV.
Atacurile de panică. Ce sunt atacurile de panică și cum le înfruntăm

Ultimele două ateliere tematice din cadrul modului online „Anxietatea. Strategii de reducere a anxietății” și-au finalizat lucrările în zilele de 23 și 24 octombrie curent. Evenimentul a fost lansat de Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală al Centrului de Formare Continuă și Leadership (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”), lucrările fiind dirijate de psihoterapeutul Inga Platon, doctor în psihologie, lector universitar.

Este de menționat că activitatea a cuprins patru ateliere, primele două abordând mai cu seamă tema mecanismelor de funcționare a anxietății, prin prisma cauzelor și efectelor. Ultimele două workshop-uri s-au axat pe exerciții (de fiecare zi) și tehnici rapide de coborâre a nivelului de anxietate, în vederea asigurării sănătății mintale prin conștientizare (mindfulness), precum și pe analiza fricilor (pentru a le învinge sau măcar diminua) și atacurilor de panică, din unghiul de vedere al metodelor de înfruntare a acestora din urmă.

Astfel s-a recurs la utilizarea diferitelor genuri de practici respiratorii, corporale (gimnastica și alte exerciții de diminuare a vulnerabilităților fiziologice) și de conștientizare, dar și la combinarea acestora. De exemplu, tehnica tapotării corporale este o practică mixtă, realizată din picioare sau culcat pe spate, ce presupune reglarea respirației, mișcări de masaj a corpului și obținerea unui calm lăuntric prin autoobservare. Exercițiile au menirea să reducă nivelul de anxietate, frică, furie și al altor emoții negative.

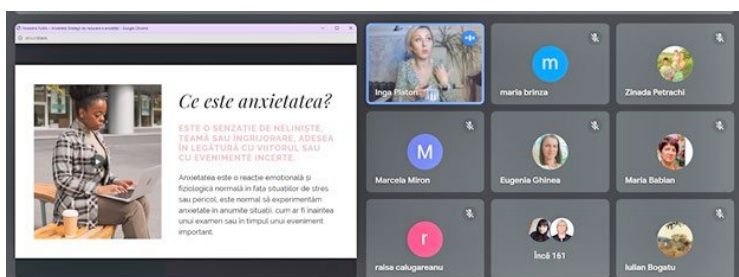
Apoi accentul s-a transferat pe tehnicile de respirație, cu varierea duratei inspirației, expirației și reținerii respirației (abdominală, „după pătrat” etc.). De asemenea, cei peste 170 de participanți la we-

binar au fost invitați să practice tehnica relaxării corporale, dar și a destinderii prin tensionare (relaxarea musculară progresivă), cu realizarea de feedback.

A doua zi a activităților a început cu recapitularea celor discutate și exersate la atelierul precedent, cu dezvoltarea ulterioară a tematicilor abordate, făcându-se o analiză amănunțită a structurii personalității umane.

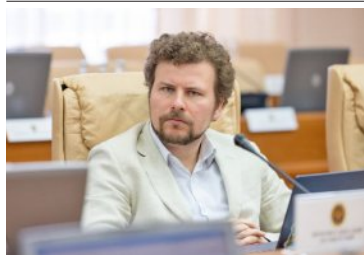
După care s-au inițiat discuții pentru a stabili diferența între fenomenul anxietății (necesită o reacție la o neliniște persistentă) și cel al fricii (solicită un răspuns imediat, inclusiv fiziologic), precum și la identificarea cauzelor acestora (spre exemplu, lipsa somnului poate contribui la creșterea sau agravarea anxietății).

În final, s-a concluzionat că practicile de reducere a anxietății, inclusiv a atacurilor de panică, vor fi eficiente doar dacă operează în mod combinat cu gândurile, sentimentele și corporalitatea omului. Astfel, exercițiile respective, făcute sistematic și cu dăruire, vor contribui la obținerea unor abilități de conștientizare, capabile să contribuie la elaborarea de gânduri funcționale, pentru a aduce calmul în minte și în corp, factor ce se dovedește indispensabil în vederea asigurării unui echilibru psihologic veritabil, de durată.

INEL: A fost înființată instituția care va crește competențele profesionale ale pedagogilor

Oreștea de 1000 de mentori din rândul celor mai bune cadre didactice va fi creată în cadrul Institutului Național pentru Educație și Leadership (INEL), structură constituită prin hotărâre de Guvern. Institutul va deveni funcțional de la 1 septembrie 2024, odată cu începerea unui nou an de studii și va asigura formarea inițială și continuă a cadrelor didactice.

INEL va asigura mentorat pentru stagiile de practică pedagogică pentru elevii și studenții din colegiile și, respectiv, universitățile pedagogice, pentru tinerii specialiști, dar și pentru dezvoltare profesională la locul de muncă.

„Mentorii vor ajuta tinerii specialiști din școală, dar și comunitatea educațională să inoveze și îmbunătățească abilitățile de predare, să implementeze tehnologii digitale. Este un pas sigur și concret în direcția asigurării calității predării în școlile noastre. Cunoaștem cu toții că de prestația profesorului în sala de clasă depinde la modul direct calitatea studiilor și interesul elevilor pentru școală”, a

menționat ministrul Dan Perciu. Instituția nou-creată va fi responsabilă și de dezvoltarea de programe noi de formare a cadrelor didactice și va urmări ca fiecare profesor din țară să poată beneficia de instruirile profesionale de care are nevoie. Angajații INEL vor fi responsabili și de elaborarea de materiale metodologice și ghiduri pentru activitatea cadrelor didactice, dar și de încurajarea în urmarea unei cariere didactice a tinerilor cu vocație. Totodată, instituția nou creată va avea sarcina să se asigure că fiecare profesor aplică curriculumul în vigoare și urmărește și aplică cele mai recente noutăți din metodică de predare.

În cadrul Institutului Național pentru Educație și Leadership vor activa 17 persoane, salarizate în baza statelor de personal. Cadrele didactice care vor asigura mentoratul vor fi plătite adițional. Plata serviciilor de mentorat în anul 2024 va fi asigurată de UNICEF. Crearea Institutului Național pen-

tru Educație și Leadership se înscrie într-o serie mai largă de acțiuni derulate de Ministerul Educației și Cercetării, pentru susținerea cadrelor didactice.

Astfel, MEC a acoperit integral costurile pentru recalificarea profesională a 800 cadre didactice, valoarea programului ridicându-se la 4 milioane lei.

Totodată, a fost lansat programul „Investim în profesori” (cu o valoare de 6 milioane de lei), de care vor beneficia 3000 cadre didactice din 50 de instituții de învățământ. Ministerul întreprinde măsuri și în vederea debirocratizării proceselor în sistemul educațional. Astfel, s-a propus excluderea raportării sumei de 4000 de lei, acordate profesorilor pentru materiale didactice;

La fel, au fost aprobate state noi de personal, pentru prima dată după anul 1999. Au fost instituite funcțiile de asistent didactic, responsabil resurse umane și administrator de baze de date.

UE: Au fost selectați 32 de tineri pentru stagii profesionale în serviciul public

Executivul Republicii Moldova a selectat – în cadrul Programului guvernamental de stagii plătite în serviciul public – 32 de tineri (cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani), care activează, începând din 1 noiembrie curent, și în funcție de opțiune, la Secretariatul Parlamentului, Aparatul Președintelui, Cancellaria de Stat, ministere și la alte autorități administrative centrale.

Este de menționat că Programul a fost lansat în premieră anul acesta, materialele informative utilizate în cadrul campaniei fiind produse cu suportul financiar al Uniunii Europene. Stagiarii au încheiat contracte și beneficiază de o bursă lunară de 3000 de lei (150 de euro), UE oferind suport autorităților în campania de informare și vizibilitate, desfășurată la 3 dintre cele mai prestigioase universități din țară, la televiziune și în mediul online. Procesul de recrutare a stagiilor

ghideze la toate etapele stagiului.” Este de remarcat că pentru Programul de stagii plătite în instituțiile publice au aplicat 189 de tineri (studenți și absolvenți ai instituțiilor de învățământ din R. Moldova), proba interviului desfășurându-se în data de 23 octombrie a.c. Odată fiind încheiat stagiul, participanții vor primi un certificat, iar cei care dețin diploma de studii superioare absolvite și vor finaliza stagiul complet de 720 de ore, fiind evaluați cu calificativul „foarte bine”, vor putea fi propuși spre numire într-o funcție publică de execuție.

În acest caz, pentru angajare nu va fi necesară experiența profesională, nu va fi organizat un concurs și nu va fi stabilită o perioadă de probă. Perioada de participare la stagiul va fi luată în considerare la calcularea vechimii în muncă în cazul în care, în urma evaluării, s-a acordat calificativul „bine” sau „foarte bine”.

Cor. UPP

Valentina IAZINSCHI: „Profesorul ideal este cel care primește harul lui Dumnezeu de a plăsmui suflete de copii”

Cu ocazia Zilei Profesionale a Lucrătorilor din Învățământ, în fiecare an Ministerul Educației și Cercetării organizează Concursul „Pedagogul Anului”, iar cei mai buni pedagogi sunt premiați. Anul 2023 își are învingătorii săi. La etapa republicană a concursului, categoria „Învățătorul anului”, câștigătoare a devenit Valentina Iazinschi, învățătoare de clase primare, grad didactic I. Dânsa în prezent are clasa a III-a la Liceul Teoretic „Petru Rareș” din mun. Soroca. Activează în cadrul Programului Educațional „Pas cu Pas” și are o pasiune mare pentru educație.

– Felicitări cu ocazia obținerii acestui titlu, dragă Valentina. Cred că este unul mult râvnit pentru cariera ta de pedagog?

– „Nu putem să-l ajungem niciodată pe Dumnezeu, însă curajul de a călători spre El, rămâne important.”

Având în vedere că educația este cea mai puternică armă pe care noi, dascălii, o putem folosi pentru a schimba lumea, muncesc și îmi depun toată străduința pentru a aprinde în sufletele elevilor mei candela culturii, a cunoașterii și cumsecădeniei. Nu știu dacă acest titlu este unul râvnit, or, cert e faptul că, îmbrățișând această profesie, am înțeles că trebuie să depun mare efort pentru a-mi croi un drum frumos în viață, apoi să-mi asum dezvoltarea ca fiind o mare responsabilitate. Adică să-mi formez această facultate de a da răspunsuri valorice și efective la tot ce este legat de educarea copiilor.

Acest titlu mă onorează, desigur, dar mă și motivează, mă angajează spre a fi mereu preocupată de anumite lucruri: a-i ajuta pe învățăceii mei să-și consolideze anumite valori și atitudini, să-i învăț, să le formez caracterele, să se dezvolte armonios și emoțional. Nu trebuie să ne oprim niciodată din învățat, fiindcă viața nu se oprește nicicând să ne dea lecții.

– Câte etape ai avut de trecut până a lua trofeul?

– Concursul „Pedagogul anului” s-a desfășurat în trei etape: locală, rațională și republicană. În cadrul etapei locale, am prezentat o lecție publică în școală, care a fost evaluată de o comisie. În urma acestei etape, am fost selectată pentru a participa la etapa rațională. Deja în cadrul acestei etape am pregătit un dosar cu mai multe

materiale, cum ar fi: un proiect de scurtă durată, un proiect de lungă durată, scenariul unei activități extracurriculare, un eseu cu subiectul „Portretul profesional al pedagogului” și un material video care să conțină crâmpie din activitatea mea ca învățător și reflecțiile colegilor din instituție, ale elevilor și părinților. Tot în cadrul acestei etape am susținut o probă teoretică, apoi am prezentat o lecție în fața comisiei raionale, într-o clasă necunoscută. După aceste probe susținute cu succes am obținut premiul I în cadrul etapei raionale și, respectiv, am participat la a treia etapă, cea mai dificilă, etapa republicană. Aceasta s-a desfășurat în două faze. Prima fază a constat din prezentarea tuturor materialelor pregătite anterior, apoi realizarea probei orale în fața Comisiei de concurs, cu tema „Inteligența profesională”. După care a urmat faza a doua, ce includea proba de ingeniozitate ad-hoc în baza unui studiu de caz și prezentarea unei lecții cu elevi necunoscuți. Am încheiat etapa republicană cu tema pentru acasă, prezentarea unui discurs la tema „În numele viitorului”.

– Știm că ai absolvit Colegiul Pedagogic din Soroca și Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Cine au fost profesorii care te-au ajutat să te formezi ca pedagog veritabil?

– Chiar din școală am avut parte de dascăli de o competență de invidiat, iar responsabilitatea profesională și talentul pedagogic desăvârșit sunt puține din calitățile care-i caracterizează. Îmi plăceau toate disciplinele deopotrivă, probabil, datorită prestației și dinamismului profesorilor care dădeau orelor atâtea dimen-

siuni și atâtea vigoare, încât m-au determinat să aleg profesia de pedagog.

Studiind la Colegiul Pedagogic „Mihai Eminescu” din Soroca, am întâlnit profesori care mi-au sculptat personalitatea, m-au consolidat și m-au definit în alegerea exactă a profesiei râvnite. Aș vrea, în primul rând, să o menționez pe profesoara mea de limbă și literatură română, diriginta grupei, doamna Victoria Revenco, care mereu a dat dovadă de profesionalism, tact pedagogic, inteligență și spirit creativ, astfel, mi-a înrădăcinat dragostea față de carte și m-a determinat să aleg facultatea de filologie a UPSC „Ion Creangă” din Chișinău.

Aici, de asemenea, am întâlnit profesori cu o dedicație rară, profesori care m-au marcat, cum ar fi doamnele Aliona Zgardan și Olga Șișcanu-Boz, de care mereu îmi amintesc cu drag și admirație.

– În zilele de astăzi copiii sunt foarte distrați, una din cauze fiind tehnologiile avansate etc. Ce procedee folosești la lecții pentru captarea atenției elevilor?

– Mă străduiesc să percep elevii ca pe niște personalități conturate, cu viziuni și necesități individualizate de instruire, și organizez, în acest scop, un proces instructiv-educativ modern, axat pe beneficiarul educațional, care pune elevul în contact direct cu ceea ce este de studiat. Astfel, încerc să stimulez implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, să le dezvolt gândirea critică, capacitatea de adaptare la viață și să-i antrenez în activități de investigare și cercetare directă a lumii înconjurătoare.

– Ce metode de predare utilizezi pentru ca elevii să însușească bine materialul?

– Aflată în fața elevilor, încerc să reîncarnez unele forme de lucru și metode didactice preluate de la foștii mei profesori, dar, totuși, tinzând spre perfecțiune, aplic metode și tehnici moderne, însoțite de tehnologii informaționale, care ar atribui lecțiilor mele o nouă alură, mai mult spirit și mai mult dinamism.

– Cum îți reușește să menții curiozitatea învățăcelilor pentru tot ce este frumos și ziditor?

– Pornind de la realitatea școlii din ziua de astăzi, constat că elevii au nevoie în permanență de metode noi și interesante, astfel încât ei să devină activi în procesul de predare-învățare-evaluare.

În activitatea mea cu elevii, am încercat mereu să le stărnesc interesul pentru a învăța prin diverse activități care să-i motiveze, realizând învățarea interdisciplinară în medii și locații diverse. Când învățarea are loc în alt mediu decât sala de clasă, reținerea informațiilor predate se realizează mai ușor, astfel putem vizita muzee,

expoziții, monumente și locuri istorice, case-memorial, oferind astfel discipolilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție, operele de artă originale, momentele importante legate de trecutul istoric sau de viața și activitatea unor personalități, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opera de artă/literară. Aceste activități contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei și respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură și, cel mai important, la înțelegerea, aprecierea și aplicarea celor învățate. Ca învățătoare, încerc mereu să-i laud, să răsplătesc progresul spre performanță, să apreciez efortul depus și să creez activități cât mai atractive pentru a-i motiva și a le stărni mereu interesul de a învăța lucruri noi.

– Prin ce te-a captivat metoda educațională a Programului „Pas cu Pas”?

– Programul educațional „Pas cu Pas” are ca scop primordial promovarea metodologiei centrate pe cel

ce învață, adică avem misiunea de a-i crea copilului condițiile necesare pentru a crește și a se dezvolta plin și multilateral. În cadrul acestui program se ține cont, în primul rând, de particularitățile copilului, dar și de necesitățile acestuia. Se depune efort pentru a dezvolta creativitatea și încrederea în sine a copilului. Este un program compilativ – conține elemente foarte bine unite și argumentate.

– Te întreb acest lucru, fiindcă anul trecut, la categoria „Învățătorul Anului”, trofeul a fost luat de colega ta Diana Carauș care activează la Școala Primară nr. 152 din capitală, de asemenea în cadrul Programului Educațional „Pas cu Pas”. Deci, este o metodă care dă rezultate bune?

– Cu siguranță, programul „Pas cu Pas” dă rezultate frumoase, pentru că se pune accentul pe dezvoltarea individuală a copilului. În cadrul orelor elevii lucrează foarte mult în echipe, deoarece cooperarea și colaborarea cu colegii îi va încuraja să-și exprime ideile și emoțiile în fața tuturor.

– Care este cartea ta de căpătâi?

– Cartea mea de căpătâi este „Cartea cărților”. De ce? Pentru că din ea am învățat lecția acceptării și iubirii străvechilor, așa cum au fost ei, cu bune și rele, că cele mai frumoase stări sunt căutările. Că un dascăl bun este acela care citește în ochii copilului, ca să-i prindă sensibilitatea, să-i cuprindă sufletul ori de câte ori acest suflet n-are sprijinul convenit. Că înălțimea

adevărată a fiecărui om este cea interioară. Iar Dumnezeu ajută oamenii dornici de excelență, le dă aripi și forță de a izbui și, totodată, îi ajută să-și însușească lecția vieții zi de zi. De asemenea, din această carte îi învăț pe copii că acasă e acolo unde sufletul își găsește pământul să se înrădăcineze, ca să poată da viață din nou. Că frumusețea trece, iar blândetea rămâne, că bucuria cuvântului este mir pentru scurgerea anilor.

– Cum crezi, ce calități trebuie să posede persoana care dorește să devină pedagog?

– Am spus de nenumărate ori că un profesor ideal este cel care primește harul lui Dumnezeu de a plăsmui suflete de copii, cel care arde în permanență ca o torță pentru a aduce lumina înțelepciunii celor dornici de carte. Profesorul ideal știe să dăruiască o parte a inimii sale, fără să aștepte ceva în schimb, să modeleze caractere și să schimbe destine, să-și lase o amprentă puternică în viețile și sufletele elevilor, să-și transforme meseria în destin, creând o școală și o tradiție de referință în domeniul profesat. Prin urmare, cei care doresc să îmbrățișeze această meserie trebuie să dea dovadă nu doar de competențe didactice, dar și de multă măiestrie, tact pedagogic, dragoste nemărginită față de copii și o dorință imensă de a schimba lumea.

– Cum corelezi munca ta de învățătoare și dedicarea față de copii cu viața privată?

– Meseria de dascăl este una continuă, deoarece nu se finalizează o dată cu ieșirea cadrului didactic din școală. Pe lângă activitatea directă cu

elevii, pedagogul se gândește mereu la ceea ce va realiza mâine, la unele situații care s-au petrecut în clasă, are de verificat caiete și de discutat cu părinții pentru a crea un parteneriat efectiv. Totuși, mă străduiesc să-mi organizez timpul, pentru a nu uita de mine și de persoanele dragi inimii.

– Care este cea mai importantă lecție pe care dorești să le-o transmiți discipolilor tăi?

– Lecția cea mai importantă, pe care aș vrea ca discipolii mei să o însușească, este cea a cumsecădeniei și a omeniei.

Sunt conștientă de impactul personalității mele asupra formării tinerei generații, iar cea mai mare izbândă a experienței mele profesionale sunt reușitele elevilor mei, de aceea încerc, prin varii modalități, inclusiv prin exemplul personal, să influențez conștiința și comportamentul fiecărui elev în parte, să găsesc calea cea mai sigură și cea mai eficientă către sufletele acestora.

– Cu siguranță, impactul vostru, al dascălilor, este mare și contribuie nu numai la faptul ca discipolii să devină școlii, dar formează și dezvoltă profilul moral al generației tinere. Mult succes!

A intervievat
Silvia ȚURCAN

Familia – leagănul viitoarelor împliniri

FRAGMENTE DIN LUCRAREA TUDOR CASAPU LA 60 DE ANI. CAMPION PENTRU ETERNITATEA NEAMULUI

„Dedic acest album copiilor și nepoților mei, continuatorii a tot la ce am visat mai frumos”

TUDOR CASAPU,
campion olimpic

„O casă este fericită prin găzduirea unei familii unite”

(din înțelepciunea populară)

(Continuare din nr. 36,
12 octombrie 2023)

În viața oricărui om, primii „șapte ani de acasă” pun temelia viitorului periplu al vieții – că e unul fericit sau nu, e altă poveste, însă cert este că fiecare își are o misiune de îndeplinit, și acest lucru nu se obține cu ușurință. Izbânzile „ușoare” tot atât de ușor se irosesc și au însușirea – de cele mai multe ori – de a se dizolva înefemer.

Temeinicia educației – chează viitoarelor succese

Iar izbânzile lui Tudor Casapu au excelat prin „greutate”, în primul rând prin temeicicia educației primite, în sânul unei numeroase familii în care tradițiile neamului își găseau cu vigoare continuitatea, iar în al doilea rând prin miile de tone de metal îmblânzit la competiții și antrenamente, în năzuința – împlinită cu atâta strălucire – de a fi primul în toate.

Însă principalele talente – ce țin de capacitatea de a fi om de omenie, săritor la nevoie, cald-i modestie și proverbial-i capacitate de muncă – Tudor Casapu le-a moștenit de la iubiiții lui părinți (Mihail și Eudochia) și le-a dezvoltat în leagănul unei familii ce-i purta grija, învăluindu-l cu o mulțime de fire protectoare, nevăzute pentru un ochi neinițiat.

Au fost 9 copii la părinți. A avut parte de o copilărie interesantă, veselă chiar, în care a fost loc de toate... Erau 7 frați și 2 surori, iar diferența de vârstă între ei nu era chiar mare. Primul era Ion, după care urmau Dumitru, Ana, Vasile, Zina, Mihai, Tudor, Gheorghe și Nicolai, mezinul. Tudor își amintește adeseori cu haz de isprăvile din copilărie.

„M-a trimis mama într-o bună zi la apă. Iau gălețile și mă duc la fântână. Când ajung acolo, mă cheamă un prieten la baschet. Las căldările și plec... După ceva timp mă întorc acasă. *Da greu mai vii, parcă ai rănit fântâna ceea, zicea mama*”, își deapănă firul amintirilor Tudor Casapu.

Până la urmă, din toate sporturile a ales haltera. Și-a încercat puterile și în box, însă o dată, după ce îl lovi mai apăsător pe adversar, iar din nasul aceluia a țâșnit sânge, și-a zis că va alege alt gen de sport. Mamei însă îi era greu pe suflet să-l vadă „chinându-se să aburce greutatele”. Or, el muncea nu

doar din ambiție, ci și din plăcere: de a fi cel mai puternic, rezistent, abil și iscusit în ocupația lui...

Iar după ce s-a căsătorit și a devenit la rândul său părinte, Tudor Casapu și-a crescut și educat copiii prin propriul exemplu, cultivându-le dragostea pentru sport, dar mai cu seamă pentru valorile perene, de omenie. Fiica sa Cristina (n. 1987) este economișă și mai bine de 10 ani locuiește în Canada. Iar fiul Mihai (n. 1992), mezinul, a făcut de mic dansuri sportive; o perioadă a practicat și el sportul cu haltera, devenind maestru al sportului; a absolvit Colegiul Militar de Cadeti și apoi ULIM-ul (Facultatea de Drept). Acum Tudor Casapu este și un bun fericit, împlinit prin nepoțelele Daniela și Sofia.

Drumul spre consacrare

La Școala-internat nr. 1 din Chișinău, cu studierea aprofundată a matematicii, erau 11 băieți în clasă, dintre care 7 practicau activ sportul. În aceste condiții, Tudor Casapu se consacră fără rezerve halterelor (începând din 1978), sub îndrumarea antrenorului Oleg Poleacov.

Antrenamentele începeau după orele de studiu, cu accentul pus pe exerciții combinate, un complex elaborat de tehnician. „Nu vă pot da exerciții ușoare, dacă vrem să avem rezultate. Însă vă va fi mai ușor la competiții”, le spunea el. Apoi plecau la masă. După care Tudor reușea, numai el știe cum, să facă din forță genuflexiuni și tot felul de trageri cu greutatele.

După asemenea eforturi, de abia dacă puteam urca scările pentru a ajunge la etajul 3, la culcare. În ceea ce-l privește pe Oleg Stepanovici Poleacov, era un pedagog veritabil, desăvârșit zic eu. Știa cum să te motiveze și avea un fel de a fi că aveai încre-

dere necondiționată în el. Ne îndemna să ne facem cât mai conștiincios temele pentru acasă și la celelalte discipline, asta fiind condiția obligatorie ca să avem posibilitatea să ne antrenăm și seara. Astfel, la grupele prelungite, dacă reușeam să ne facem lecțiile de la orele 16 până la 18, ne mai rămăneau două ceasuri pentru antrenamente, la care din tot sufletul râvneam să ajungem”, mărturisește eroul acestor rânduri.

Asemenea năzuințe adânci și eforturi nemăsurate nu au întârziat să aducă rezultatele scontate: în 1981 Tudor Casapu devine maestru al sportului, în 1983 participă la Spartachiada Popoarelor unionale, unde se clasează pe locul 7, iar în 1984 este convocat la selecționata Uniunii Sovietice. Tot în acest an a câștigat Cupa URSS la categoria de greutate de 67,5 kg – o realizare extrem de dificil de obținut, dată fiind concurența acerbă dintre numeroase școli naționale de haltere de pe întinderea spațiului sovietic.

În 1986 cucerește titlul de vicecampion al țării, ca în 1987 să treacă într-o categorie superioară (75 kg) și pe parcursul a patru ani de tot atâtea ori devine campion al URSS (1987-1990). În 1990 se învrednicește de medalia de aur la Mondialele ce au avut loc la Budapesta, cu un avans de 15 kg față de clasatul pe locul 2. În treacăt fie spus, în acel an Tudor Casapu la Campionatul URSS a „îmblânzit” greutatea chiar mai mari decât în capitala Ungariei: 157,5 kg în proba smuls și 202,5 kg la aruncat (360 kg la total).

Iar în anul 1991 a mai câștigat trei distincții de bronz, în ordine valorică crescătoare – la Campionatul URSS de la Donetsk (azi Ucraina), la Euro-penele de la Władysławowo (Polonia) și la Mondialele de la Donaueschingen (Germania) –, configurând acea linie ascendentă ce îl va propulsa spre triumful olimpic ce i-a fost hărăzit în 1992 la Barcelona (Spania).

**Eduard CIOBANU,
Iulian BOGATU**
(Va urma)

DĂINUIM DOAR PRIN PĂSTRAREA ȘI PROMOVAREA TRADIȚIILOR

Pe durata Săptămânii Europene a Energiei Durabile, în 17 localități din țară, circa 7000 de cetățeni de toate vârstele au aflat despre importanța energiei durabile, au fost îndrumați să adopte obiceiuri de economisire a energiei.

În localitățile semnatarilor Convenției Primarilor, ne-a comunicat Irina Plis, expertă națională a Convenției Primarilor din R.Moldova, au fost organizate peste 45 de evenimente: discuții tematice despre energia regenerabilă și eficiența energetică; expoziții cu desene ale copiilor despre subiecte legate de energie; proiecții de filme despre protecția mediului și problemele climatice; activități sportive, cum ar fi meciuri de fotbal și maratoane cu biciclete. De asemenea, au fost organizate și excursii tematice și flashmoburi pentru a implica comunitatea.

După cum ne-a declarat Lilia Curchi, specialist în comunicare al Alianței pentru Eficiență Energetică și Regenerabile (AEER), șase localități active din țară au primit drept premiu vizite de studiu, alegând între Râșcova și Cantemir. Lideri locali din trei localități active în cadrul Convenției Primarilor – Copceac, Budești și Putinței – au aflat ce practici de adaptare la schimbările climatice pot prelua de la complexul EcoVillage din Râșcova.

„Muzeul e arsenalul cel mai puternic cu care un popor își apără originea, identitatea și tot ce a moștenit de la străbuni”.

I. Sterca-Șuluțiu

Iar lideri locali de la Bălți, Sireți și Floreni, alături de tinerii lor activi, s-au inspirat din experiența în domeniul energiei durabile acumulată în orașul Cantemir. Orașul Cantemir, unul dintre cei mai activi semnatar ai Convenției Primarilor pentru energie și climă (CoM), a împărțit din inovațiile sale în materie de eficiență energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie. Participanții au avut ocazia de a vizita locații-cheie, precum cele 4 clădiri educaționale termoizolate din urbe, cu punctele termice individuale automatizate, centrala termică unică pe bază de resturi vegetale, sistemele fotovoltaice și colectoarele solare. De asemenea, despre prețioase lecții învățate au vorbit specialiștii locali și experții AEER în management energetic. Vizita a culminat la Muzeul de Etnografie, cu sediul în Gimnaziul

„A. Pușkin” din orașul Cantemir, unde au fost puse în discuție Eco-practicile din străbuni, dar care pot fi reinventate astăzi. Vizita de studiu la Cantemir a fost posibilă cu sprijinul proiectului CoM-East III, fiind premiul de care s-au învrednicit cele trei localități pentru organizarea Săptămânii Europene a Energiei Durabile 2023 la nivel local.

Potrivit dnei Raisa Andronov, directorul Muzeului, aici a fost organizat un masterclass despre tradițiile din partea locului – petrecerea crucișilor la armată, dar și procesul de coacere a pâinii și a plăcintelor la cuptor, activități organizate și desfășurate de către Raisa Andronov și colaboratoarea instituției, Valentina Schinu, cu suportul membrilor formației artistice „Ciobănașul” de la Casa raională de cultură „Nicolae Sulac” din Cantemir.

Pe parcursul vizitei oaspeții au avut posibilitate să ia cunoștință de acest tezaur al tradițiilor, datinilor și obiceiurilor populare, de exponatele muzeului, or, în perioada ce s-a scurs de la inaugurarea instituției (decembrie 2022) mai mulți locuitori ai urbei, ai sa-

telor din împrejurimi – Cania, Iepureni, Plopi, Taraclia, Țiganca, Stoianovca, Lărguța, Porumbesti, Gotești, Ciobalaccia și Flocoasa (raionul Cantemir), Hănăseni, Filipeni și Cupcui (Leova), Cotihana (Cahul), Beșalma (Comrat), orașele Chișinău și Soroca ș.a. - au făcut donații de obiecte, unelte de muncă, articole de vestimentație din anumite perioade istorice, haine populare, cărți, fotografii, documente ș.a., adevărate relicve ale trecutului din partea locului. Vizitatorii au manifestat un interes deosebit față de meseriile, ocupațiile cotidiene ale buneilor și străbunilor, au demonstrat o atracție aparte față de îndeletnicirile străbune, în special față de țesutul la războiul donat muzeului de către meșterii populari Natalia Crudu și Elena Merioară din comuna Ciobalaccia, obiectele confecționate de alți animatori ai meșteșugurilor din spațiul

rural, care contribuie la perpetuarea tradițiilor muzeale, datinilor și obiceiurilor populare și care deja au fost înalt apreciate de vizitatorii muzeului sosiți la Cantemir din România, Italia, Germania, Franța, Spania ș.a.

Într-un final, cei prezenți și-au exprimat admirația și aprecierea pentru bogatele exponate muzeale, activitatea colaboratorilor instituției, care au reușit să le colecteze într-un timp record de la sătenii din localitățile din sudul țării – unelte, scule de muncă, obiecte din casa și gospodăria țărănească, icoane, prosoape, ii, covoare, lăcercă, scoarțe, păretare, perne ș.a.

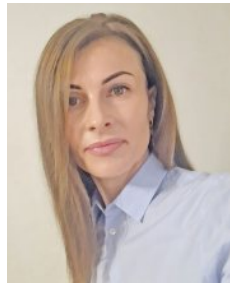
Vom adăuga că actualmente primăriile semnatar ale Convenției Naționale a Primarilor, aflate la un nivel avansat de implementare a Planurilor locale de acțiune pentru energia durabilă și climă, participă la vizite de lucru, schimb de experiență, cursuri și traininguri privind managementul proiectelor și creării unităților de implementare a acestora.

Ion DOMENCO

Impactul rețelelor de socializare asupra relațiilor interpersonale și a comportamentului social

Trăim într-o eră digitală în continuă evoluție, în care tehnologiile digitale și, în special, rețelele sociale online au devenit o parte integrală a vieții noastre de zi cu zi, remodelând aspectele fundamentale ale relațiilor interpersonale și influențând comportamentul social al indivizilor. Acest context digital este esențial pentru înțelegerea impactului rețelelor de socializare asupra dinamicii sociale. Apariția acestora a revoluționat modul în care oamenii interacționează și construiesc relații interpersonale. Asemenea platforme digitale, precum Facebook, Instagram, X (fostă Twitter) și altele, au adus o serie de schimbări semnificative în comportamentul social și în modul în care comunicăm.

Emilia USATII,
grad didactic superior
discipline socioumane,
Colegiul „Mihai Eminescu”
din Soroca

la întrebarea „Ați simțit vreodată că utilizarea rețelelor sociale v-au afectat negativ relațiile dvs. cu prietenii și familia?”, 67,7% au răspuns afirmativ.

de rețelele sociale arată că unii pierd mult timp pe platforme, ignorând sau neglijând alte aspecte ale vieții lor, inclusiv relațiile cu familia și prietenii.

pului de utilizare a rețelelor, am obținut următoarele răspunsuri: „am folosit timpul pentru realizarea altor activități”, „am relaționat mai eficient cu prietenii”, „am început să utilizez timpul liber în alt mod: pentru citit, desen etc.”, „am reușit să mă implic în mai multe proiecte educaționale, să citesc cărți, să mă pregătesc mai bine de lecții”, „m-am axat pe studii, familie și prietenii”, „am observat că dețin mai mult timp liber”, „am redus considerabil timpul de utilizare a rețelelor, de la 10 la 4-5 ore”.

Aceste răspunsuri evidențiază beneficiile semnificative pe care le-au experimentat elevii după ce au redus din timpul petrecut pe rețelele sociale online. Un aspect notabil este faptul că mulți au alocat timp pentru activități constructive și de dezvoltare, s-au concentrat asupra proiectelor educaționale, ceea ce sugerează o creștere a productivității lor școlare.

În plus, mulți elevi au început să utilizeze timpul liber în moduri mai valoroase, precum lectura și desenul, ceea ce arată o

mai mare preocupare pentru dezvoltarea personală și creativitate. De asemenea, reducerea timpului dedicat navigării pe rețele sociale a contribuit la conștientizarea faptului că dispun de mai mult timp liber și că pot să acorde o atenție sporită propriei persoane, ceea ce este benefic pentru

starea lor de bine. Un alt aspect notabil este reducerea semnificativă a timpului de aflare pe rețelele sociale, de la 10 ore la 4-5 ore. Această schimbare arată un angajament puternic pentru gestionarea eficientă a timpului online și pentru majorarea calității timpului petrecut în afara mediului virtual.

În concluzie, răspunsurile elevilor demonstrează că micșorarea timpului petrecut pe rețele sociale a avut un impact pozitiv semnificativ asupra vieții lor: asupra productivității, relațiilor interpersonale, dezvoltării personale și calității timpului lor liber.

Facilități

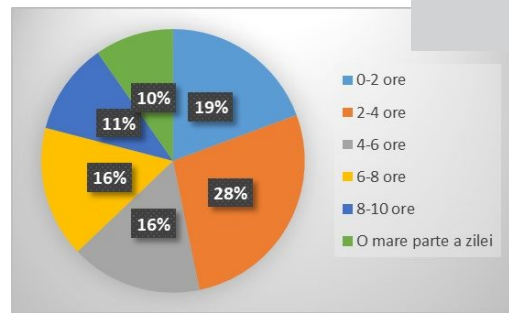
Unul dintre cele mai evidente impacturi ale rețelelor sociale este facilitarea comunicării și conexiunii, iar diferite persoane pot menține legătura cu prietenii și familia chiar și la distanță. Acest lucru a deschis noi oportunități pentru interacțiune și înțelegere interculturală. Un aspect important este prezentarea de sine selectivă, în care oamenii aleg să împărtășească numai aspectele pozitive ale vieții lor, ceea ce poate duce la o anumită comparație socială și presiune în vederea conformării standardelor de frumusețe sau succes.

Neajunsuri

Rețelele de socializare pot avea un impact semnificativ asupra relațiilor interpersonale existente. Deși aceste platforme facilitează menținerea legăturii cu prietenii și familia, ele pot, de asemenea, să ducă la distanțare emoțională sau la conflict. Acestea pot deveni nocive și avea un impact negativ asupra sănătății mentale a utilizatorilor. Stresul de a căuta să primești aprobarea și validarea de la ceilalți, prin „like” sau „inimioară”, poate duce la anxietate și depresie, în special în rândul adolescenților și tinerilor adulți. Spre exemplu, un adolescent poate dezvolta o dependență de verificare constantă a rețelelor sociale pentru a vedea câte aprecieri a primit pe fotografiile sale, ceea ce poate afecta negativ stima lui de sine.

Rețelele sociale online pot conduce la o expunere sporită a vieții private. De asemenea, există pericolul ca informații personale să fie colectate în scopuri dubioase, iar postările indiscrete să aibă consecințe pe termen lung. Astfel, se vor aduce schimbări semnificative modului în care interacționăm și ne construim relațiile interpersonale. Este important să fim conștienți de aceste efecte și să fo-

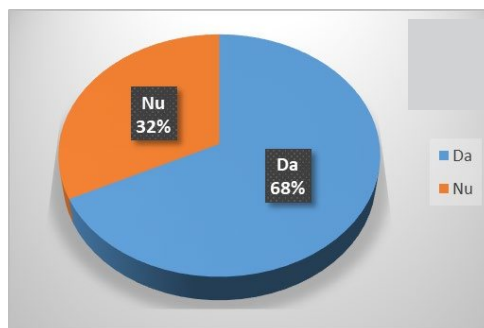
losim rețelele de socializare în mod responsabil pentru a menține relații sănătoase și pentru a avea un echilibru între lumea online și cea offline. În scopul detalierii acestui subiect, am realizat o micro-cercetare, pentru a determina care sunt viziunile elevilor privind impactul rețelelor sociale asupra relațiilor interpersonale. În acest context, am recurs la elaborarea unui chestionar, acesta fiind completat de 62 de elevi care studiază la Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca. Figura 1 ilustrează în procente răspunsurile la întrebarea „Cât timp pe zi vă aflați în mediul online (rețele sociale, platforme de mesagerie etc.)?”

Figura 1

Conform răspunsurilor oferite, se poate observa că elevii se regăsesc foarte mult timp pe rețelele de socializare. Totodată, la întrebarea „Ați dezvoltat noi relații sau prietenii prin intermediul rețelelor sociale online?”, 85,5% din respondenți au răspuns afirmativ. Elevii sunt utilizatori activi ai acestor rețele, 100% din respondenți menționând că intră zilnic pe una sau pe câteva platforme, cum ar fi Instagram, Tik-Tok, Facebook, Whatsapp, Viber, Telegram, YouTube, Messenger, Google.

Chiar dacă se consideră că rețelele de socializare au un impact pozitiv asupra elevilor, dezvoltându-le competențele de comunicare, de cunoaștere, de informare, totuși

Figura 2

Întrebați în ce mod rețelele sociale le-au afectat relațiile cu familia și prietenii, cei care au răspuns „da” oferă următoarele situații: „mi-a afectat comunicarea”, „am avut ciocniri de interese”, „mi s-a reproșat adeseori dependența față de rețele și timpul pierdut zadarnic”, „am manifestat lipsa atenției pentru familie și prietenii”, „am devenit agitat”.

Scăderea calității comunicării:

Faptul că 67,7 la sută dintre respondenți au declarat că rețelele sociale le-au afectat relațiile respective poate fi interpretat ca o indicație a unei comunicări mai superficiale și mai puțin autentice. Oamenii se pot obișnui să comunice prin mesaje scurte sau să interacționeze mai puțin față în față, ceea ce poate slăbi legăturile lor emoționale cu familia și prietenii.

Ciocniri de interese:

Atunci când rețelele sociale aduc împreună persoanele cu diverse opinii și valori, pot apărea ciocniri de interese, ceea ce va genera drept consecință tensiuni și conflicte în relații, deoarece subiectele controversate vor afecta sentimentele celor implicați.

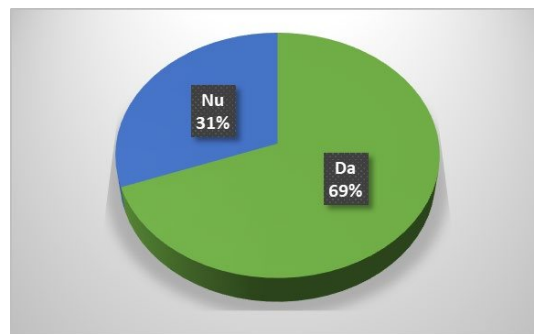
Dependența de rețele:

Faptul că mulți respondenți au indicat că li s-a reproșat dependența

Agitație și stres:

Faptul că unii respondenți au indicat că au devenit agitați sugerează că ei folosesc excesiv rețelele sociale. În consecință, stresul și anxietatea pot afecta în mod negativ relațiile personale, deoarece o persoană stresată sau agitată va fi mai puțin dispusă să interacționeze pozitiv cu ceilalți. Așa că este important să gestionăm cu atenție timpul petrecut pe rețelele sociale pentru a menține echilibrul între lumea virtuală și cea reală.

În Figura 3 sunt reflectate răspunsurile elevilor la întrebarea „Ați încercat vreodată să reduceți timpul consacrat navigării pe rețelele sociale online?”.

Figura 3

Acest procent, de 69 la sută, poate indica o creștere a conștientizării asupra potențialelor efecte negative ale utilizării excesive a rețelelor sociale. Deși o minoritate de 31% nu a încercat să reducă timpul petrecut pe rețelele sociale, asta nu înseamnă neapărat că acești elevi nu sunt conștienți de respectivul impact negativ. Există diverse motive pentru care unii elevi ar putea să nu fi încercat încă să reducă timpul petrecut online, cum ar fi lipsa de motivație sau de resurse.

În general, aceste rezultate sugerează că ar putea fi o oportunitate pentru școli și educația parentală să continue promovarea conștientizării și strategiilor pentru gestionarea sănătoasă a utilizării rețelelor sociale online.

Fiind întrebați ce au observat / simțit elevii în urma reducerii tim-

Academicianul Andrei Andrieș a fost comemorat la AȘM

La Academia de Științe a Moldovei, în data de 27 octombrie a.c., a avut loc o masă rotundă cu genericul „Academicianul Andrei Andrieș la 90 de ani: Destin de savant și apărător al Cetății academice”, consacrată celui de-al treilea președinte al AȘM.

mene de dezintegrare a Uniunii Sovietice, dar și revenirea la valorile naționale, obținerea suveranității și independenței țării noastre. Au fost multe probleme de soluționat în această perioadă, AȘM expunându-se și în 1994 cu fermitate poziția referitor la limba română”, a subliniat președintele interimar al AȘM. În context, doctorul habilitat

Mihail Iovu a spus că academicianul Andrei Andrieș a fost un om foarte erudit. „A știut să combine activitatea științifică cu cea organizatorică și de management. A condus Centrul de Optoelectronică (1992-2012) al Institutului de Fizică Aplicată, a fost fondatorul școlii științifice în domeniul semiconductorilor necristali. A promovat tinerii cercetători, i-a

ajutat la implementarea mai multor proiecte naționale și internaționale.”

Academicianul Andrei Andrieș s-a născut la 24 octombrie 1933, în orașul Chișinău. A absolvit Facultatea de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Moldova (Chișinău, 1956). A susținut teza de doctor în științe fizico-matematice la Institutul Fizico-Tehnic „A.F. Ioffe” din Sankt-Petersburg (1963). Este autor/coautor a șase monografii, circa 500 de lucrări științifice și 30 de brevete de invenție.

A fost membru al Academiei Inginerești din Federația Rusă, membru corespondent al Societății Austrie-

ce „Albert Schweitzer-Gesellschaft Modling”, membru al Academiei Europene de Artă, membru de Onoare al Academiei Române, președinte al Societății SPIE-Moldova; membru de onoare al Academiei Româno-Americane; Doctor Honoris Causa al Universității Politehnice din București.

Academicianul Andrei Andrieș s-a stins din viață la 7 aprilie 2012.

Nicolae ROIBU

L'écriture créative – outil de motivation en classe de FLE

L'écriture créative en classe de Français Langue Étrangère peut être un moyen stimulant d'améliorer la compétence en écriture des apprenants tout en développant leur créativité et leur maîtrise de la langue française. Cette méthode, à la fois amusante et efficace, aide à développer les compétences linguistiques des apprenants.

L'écriture créative a plusieurs objectifs, notamment :

- **Développer l'expression personnelle:** L'écriture créative permet aux apprenants-auteurs d'exprimer leurs pensées, leurs émotions et leurs idées de manière personnelle et unique. Cela encourage l'exploration de soi et la communication de ses expériences et de sa vision du monde.
- **Favoriser la créativité:** L'objectif principal de l'écriture créative est de stimuler l'imagination des élèves. Cela peut se faire en explorant différents genres littéraires, en inventant des histoires originales, en créant des personnages complexes etc. L'écriture créative encourage la pensée „hors des sentiers battus» et la recherche de nouvelles perspectives.
- **Améliorer les compétences en écriture:** Bien que l'écriture créative soit axée sur l'expression personnelle et la créativité, elle contribue également à améliorer les compétences fondamentales en écriture telles que la maîtrise de la grammaire, de la syntaxe, de la ponctuation et du vocabulaire.

- **Encourager la réflexion critique:** Les écrivains créatifs sont souvent amenés à réfléchir de manière critique sur leurs propres œuvres, ainsi que sur celles de leurs pairs. Cela renforce la capacité d'analyse et d'évaluation.
- **Favoriser la communication:** L'écriture créative encourage la communication entre les apprenants. Cela peut prendre la forme de partage d'histoires, de lectures publiques, de discussions sur les textes, ce qui favorise la communication orale et écrite.
- **Renforcer la confiance en soi:** Lorsque les élèves voient leurs écrits créatifs appréciés et partagés, cela renforce leur confiance en leurs compétences en écriture et en leur capacité à s'exprimer de manière efficace.
- **Promouvoir la compréhension culturelle:** L'écriture créative peut permettre d'explorer et de mieux comprendre la culture, la société et l'histoire, en permettant aux auteurs d'imaginer et de représenter différents contextes et expériences.

Mise en pratique

Avant de passer à l'introduction d'une activité d'écriture créative il est recommandé de respecter quelques principes de base. Premièrement on doit choisir un *déclencheur*, qui peut être une photo, une musique, une scène de film etc. Il faudrait privilégier l'alternance de supports selon leur impact émotionnel.

Ensuite les consignes et leur formulation sont un point important auquel il faut faire attention. Il est

important de définir une tâche précise, un défi à relever. Exemple: „En 5 minutes rédigez un texte de conseils pour devenir un grand chef cuisinier sous la forme d'une recette!». Il est utile d'indiquer une longueur approximative du texte ce qui permet à l'élève de visualiser la tâche à faire.

Le temps d'écriture doit être établi, si le projet est une activité qui se déroule pendant le cours il est conseillé d'annoncer un temps relativement court, de 5 à 15 minutes.

Quant à la correction et l'amélioration des textes il vaudrait mieux commencer par l'autocorrection, par une relecture attentive par l'auteur lui-même. La seconde modalité de vérification est centrée sur l'entraide entre pairs et finalement l'enseignant intervient pour aider à formuler ou pour certaines améliorations.

Une étape qui ne devrait pas être négligée est la diffusion et le partage, étant nécessaire à la création. Le partage est une modalité de mettre en valeur les participants et les motiver.

Voici quelques activités d'écriture créative que j'ai essayé d'adapter à un contexte de classe de FLE :

- **Écriture de Lettres Imaginaires:** Demandez aux élèves d'écrire une lettre à un ami imaginaire, un personnage célèbre ou un membre de leur famille, en utilisant le vocabulaire et les structures grammaticales appropriés. Cette activité encourage la créativité tout en renforçant les compétences en rédaction.
- **Journal Intime Fictif:** Invitez les élèves à tenir le journal intime d'un personnage fictif. Ils peuvent décrire les émotions, les expériences et les pensées du

personnage en utilisant la première personne. Cela permet de travailler sur les verbes au présent, au passé et au futur.

- **Histoire Collaborative:** Faites écrire une histoire à plusieurs mains en classe. Chaque élève ajoute un paragraphe à une histoire en cours de création. Vous pouvez utiliser une phrase de départ ou un thème pour guider l'histoire.
- **Monde Imaginaire:** Invitez les élèves à créer leur propre monde imaginaire en utilisant le présent de l'indicatif. Ils peuvent décrire la géographie, les habitants, la culture etc. Cette activité stimule la créativité tout en renforçant la maîtrise du présent.
- **Correspondance avec un Personnage Célèbre:** Demandez aux élèves d'imaginer qu'ils correspondent avec une célébrité ou un personnage historique. Ils peuvent rédiger des lettres ou des courriels dans lesquels ils posent des questions et reçoivent des réponses fictives.
- **Remplir les Blancs:** Donnez aux élèves une histoire avec des lacunes et demandez-leur de remplir les blancs en utilisant leur imagination pour créer une histoire cohérente.
- **Création de Contes:** Encouragez les élèves à écrire leur propre conte en utilisant des éléments de la littérature classique tels que „Il était une fois...» ou „Il y a bien longtemps...». Cela permet de pratiquer le passé narratif.
- **Réécriture de Fin:** Donnez aux élèves la fin d'une histoire célèbre (par exemple, d'un conte de fées) et demandez-leur de ré-

Diana CEBOTARI,
profesoară de limba franceză,
grad didactic unu,
IPLT „Constantin Stere”,
mun. Soroca

écrire le début et le milieu pour aboutir à cette fin alternative

- **Poèmes Haïkus:** Les haïkus sont de courts poèmes japonais de trois lignes. Demandez aux élèves d'écrire des haïkus sur des sujets variés, en utilisant la contrainte de la forme (5 syllabes dans la première ligne, 7 syllabes dans la deuxième, 5 syllabes dans la troisième).

Lors du Jeu littéraire „Dans le Jardin de nos mots”, initié dans le cadre du projet „Francophonie et Solidarité en République de Moldavie”, les élèves du lycée „Constantin Stere” ont participé à la création d'un recueil de haïkus qui a été imprimé et a vu le jour en septembre 2022. Cette expérience linguistique d'écriture créative est devenue une fenêtre vers soi-même et a permis aux élèves de faire un voyage à travers la langue française, tout en gardant leur identité.

Ces activités d'écriture créative peuvent être adaptées en fonction du niveau de compétence des apprenants en français et peuvent être utilisées pour encourager l'expression personnelle tout en améliorant leurs compétences linguistiques. Finalement, l'écriture créative vise à développer la créativité, l'expression personnelle, les compétences en écriture et la réflexion critique, tout en favorisant la communication et la compréhension culturelle. Ces objectifs en font une activité éducative polyvalente et enrichissante.

Opera literară – o premisă a abordării transdisciplinare

„O autentică educație nu poate favoriza abstractizarea în dauna altor forme de cunoaștere. Educația trebuie să pună accentul pe contextualizare, concretizare și globalizare. Educația transdisciplinară se bazează pe reevaluarea rolului intuiției, imaginației, sensibilității și corpului în transmiterea cunoștințelor.”

Basarab Nicolescu

de literatură într-o altă manieră. Mi-am propus ca unele opere literare să le studiem nu doar la nivel de noțiuni teoretice, ci ca premisă de a vedea lumea și problemele ei pornind de la cuvântul artistic.

Întrebarea de genul „De ce ar trebui să citesc ceea ce-mi propune învățătorul?”, sigur, ne supără pe fiecare cadru didactic, de aceea am recurs la abordarea transdisciplinară ca o derivată a studierii textului artistic. Totodată, această întrebare a elevului m-a pus în situația de a găsi o motivație în favoarea lecturii benevole, dar și conștiente, demonstrându-le că orice operă literară e o școală a realității, în care peste o perioadă va trebui să se încadreze, de aceea multe abilități le poți achiziționa din teme și subiectele din literatura română.

Cum am procedat timp de câțiva ani? Studiarea operelor literare am finalizat-o, de obicei, cu o temă/problemă transdisciplinară. Astfel, pe parcursul citirii operelor literare ele-

vii primeau fișe cu întrebări ce erau identificate pe text, ca mai apoi să fie reluate în abordarea transdisciplinară. Vă prezint câteva din abordările transdisciplinare:

Legenda „Stânca Corbului” – Ce cunosc despre ținuturile pitorești ale României?;

Nuvela „Sania” – Meșterii populari din municipiul Soroca/ excursii în satele ce se ocupă cu cioplitul în piatră, producerea costumelor naționale, împletirea în lozie și atelierele lemnaților;

Nuvela „Delfinul” – SOS lumea acvatică;

Romanul „Povara bunătații noastre” – Destinul satului basarabean în sec. XXI;

Baladele „Miorița” – Portul cotidian și festiv – tendințe moderne;

Romanul „Mara” – Profesii solicitate de piața muncii în zilele noastre;

Drama „Casa mare” – Tendințe minimaliste în amenajarea locuințelor contemporane etc.

Obiectivele

proiectate și realizate:

Lectura conștientă a textului;

Lectura motivantă a operei literare;

Cercetarea, acumularea și selecția informației;

Conexiunea text literar – realitatea vieții;

Implicarea competențelor achiziționate la mai multe discipline școlare.

Avantaje:

Permite o învățare complexă,

globală, integratoare a disciplinelor școlare;

Dezvoltarea competențelor generale vizate de ariile curriculare;

Dezvoltarea abilităților de viață reală;

Abordarea flexibilă a subiectelor studiate.

Dezavantaje:

Lipsa de timp proiectat de curricula;

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solici-

te mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și ale creativității. Activ este copilul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mentală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe. Implicarea și interesul copilului vine să servească drept suport material pasiunii sale ca manifestare a impulsurilor interioare. Activ este copilul care are abilitatea de a apela la cunoștințele școlare și extrașcolare din toate domeniile și care nu se lasă îngrețuit de barierele disciplinelor, creând conexiuni. Corelarea cunoștințelor de la diversele discipline școlare contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică. Corelarea disciplinelor, posibilitatea de a căuta interpretări în mediul real al vieții, fixează și sistematizează mai bine cunoștințele. Astfel, o disciplină contribuie la însușirea altei discipline și la pregătirea de a se implica în mediul social.

Aliona FLOREA,
profesoară de limba și literatura română, IP Liceul Teoretic „Constantin Stere”, mun. Soroca

ПРИЕМЫ РАБОТЫ С ТЕКСТОМ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

Неграмотное, не любящее читать, не умеющее говорить и выражать свои мысли поколение и как следствие – кризис языковой и духовной культуры. Поэтому совершенствование всех видов речевой деятельности в их теснейшей взаимосвязи должно стать центральной задачей школьного курса русского языка. А изучать курс русского литературного языка следует на образцовых текстах, составленных выдающимися мастерами русского слова, на текстах «живой классики». Многие коллеги согласятся со мной в том, что сегодня крайне трудно привлечь внимание учащихся к чтению художественной литературы. Поэтому учитель часто задумывается над тем, как сделать урок интереснее, вызвать школьников на разговор, обсуждение, помочь ребятам раскрыться. Вот и находится педагог в постоянном поиске методов и приёмов работы.

Чтобы сегодняшние ученики были на уроке не только зрителями и слушателями, а исследователями, добывающими знания самостоятельно, необходимо мотивировать, стимулировать процесс познания и интерес детей. Путь к познанию лежит через слово. Задача учителя при работе с текстом, разборе произведения – помочь ученику понять мысль автора, почувствовать глубину текста, осмыслить и ощутить «вкус» каждого предложения. Что же можно сделать в такой ситуации? Какие приемы использовать при работе с текстом, чтобы они работали на поставленную цель? Русский язык и литература – это тот школьный предмет, который формирует и развивает личность с позиции слова. Поэтому следует научить школьников правильно пользоваться словом.

Воспитание восприимчивости и уважения к слову – одна из главных предпосылок гармоничного развития личности, творческих, литературных, эстетических и эмоциональных переживаний. Конечная цель обучения русскому языку и литературе – это практическая грамотность, речевая и языковая компетентность учащихся. Соединить деятельность школьников по выработке практических навыков грамотного письма и речевого развития позволяет работа с текстом. Именно поэтому в своей работе я использую разнообразные дидактические приёмы творческого развивающего обучения:

1. Приём «мнемотехника» (искусство запоминания), который позволяет эффективно запоминать, сохранять и воспроизводить любую информацию. Можно использовать данный приём не только в работе с небольшими текстами, но и при написании изложений. Данная работа позволяет развивать память, творческое и ассоциативное мышление, воображение, активизируется словарный запас.

2. «Живые рисунки». (Этот приём эффективнее всего создаёт ситуацию заинтересованности, побуждает работать на уроке «молчаливых» детей. Ученики, прослушав или прочитав определённый текст, по заданию учителя воспроизводят эпизод произведения: принимают соответствующие позы, придают лицу необходимое выражение, представляют в воображении одежду героев и потом рассказывают о ней.)

3. Текст и я, текст и текст, текст и мир

Обсуждение текста выстра-

ивается из ответов на 3 вопроса, которые помогают ученику взглянуть на текст не как на реликтовый экспонат, а как на возможность для диалога:

Соотнесение текста с текстом. Какие параллели и взаимосвязи можно найти между изучаемым текстом и другими произведениями?

Соотнесение текста с собой. Как то, что написал автор, соотносится с имеющимся у ученика опытом? Почему прочитанное произведение актуально и важно для него лично?

Соотнесение текста с миром. На какие глобальные вопросы и проблемы выходит текст?

Для наглядности можно использовать подсказку с выражениями, которые помогут начать обсуждение.

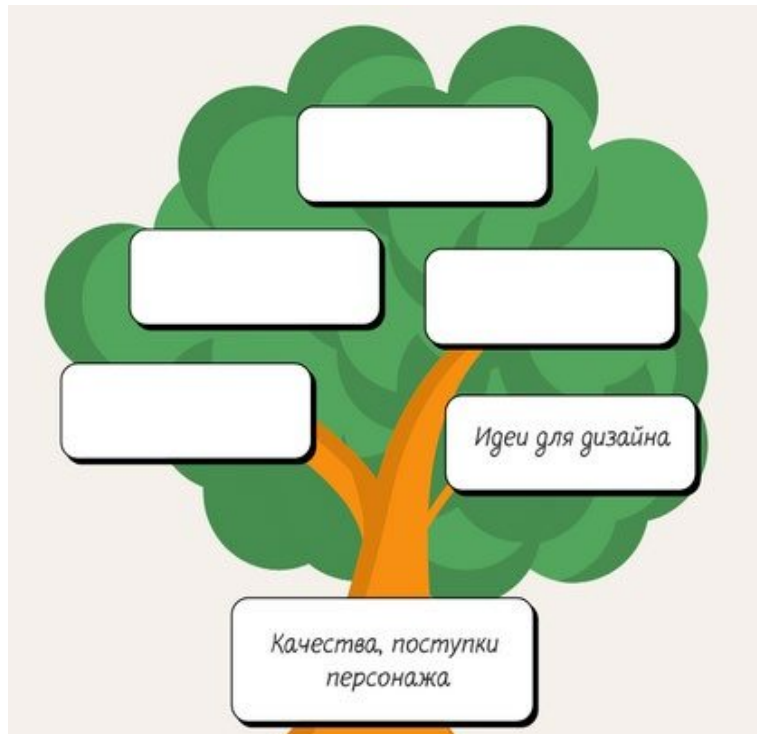
4. Дизайн для персонажей

Неотъемлемый навык осознанного чтения – умение подмечать детали и выстраивать аргументацию. В этом помогает упражнение «дизайн для персонажей». Для характеристики героев произведений можно предложить прочувствовать персонажа, создав страничку его личного дневника, пост в социальной сети, а может подобрать идеальный дизайн для дома, в котором мог бы жить персонаж, или собрать для него гардероб.

Чтобы задание не превратилось в оторванное от произведения свободное творчество, попросите подобрать три аргумента из текста, которые могли бы обосновать точку зрения ученика. Не потерять структуру поможет визуальный образ: детали дизайна основаны на тех качествах персонажа, которые можно отыскать в тексте.

5. «Ромашка вопросов или ромашка Блума»

Ромашка Блума состоит из шести лепестков, на каждом написан вопрос. Эти вопросы связа-

ны с классификацией уровней познавательной деятельности: знание, понимание, применение, анализ, синтез и оценка. Вопросы могут быть: простые («тонкие»), уточняющие, интерпретационные (объясняющие), творческие, оценочные («толстые»), практические.

1). Простые (фактические) вопросы – вопросы, отвечающие на которые, нужно назвать какие-то факты, вспомнить и воспроизвести определенную информацию: «Что?», «Когда?», «Где?», «Как?».

2). Уточняющие вопросы. Такие вопросы обычно начинаются со слов: «Если я правильно понял, то...?», «Я могу ошибаться, но, по-моему, вы сказали о...?». Целью этих вопросов является предоставление обучающемуся возможностей для обратной связи относительно того, что он только что сказал.

3). Интерпретационные (объясняющие) вопросы. Обычно начинаются со слова «Почему?» и направлены на установление причинно-следственных связей. «Почему листья на деревьях осенью желтеют?». Если ответ на этот вопрос известен, он из интерпретационного «превращается» в простой. Следовательно, данный тип вопроса «срабатывает» тогда, когда в ответе присутствует элемент самостоятельности.

4). Творческие вопросы. Данный тип вопроса чаще всего содержит частицу «бы», элементы условности, предположения, прогноза: «Что изменилось бы...», «Что будет, если...?», «Как вы ду-

маете, как будет развиваться сюжет в рассказе после...?».

5). Оценочные вопросы. Эти вопросы направлены на выяснение критериев оценки тех или иных событий, явлений, фактов. «Почему что-то хорошо, а что-то плохо?», «Чем один урок отличается от другого?», «Как вы относитесь к поступку главного героя?» и т. д.

6). Практические вопросы. Данный тип вопроса направлен на установление взаимосвязи между теорией и практикой: «Как можно применить...?», «Где вы в обычной жизни можете наблюдать...?», «Как бы вы поступили на месте героя рассказа?».

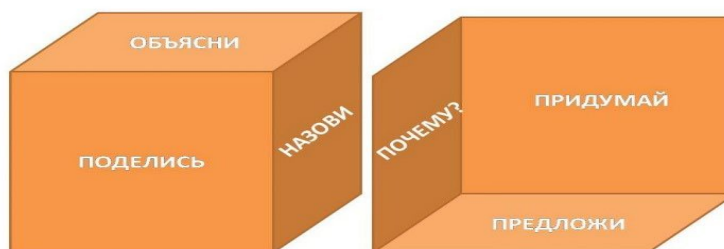
7. «Кубик Блума». На гранях кубика написаны начала вопросов: «Почему», «Объясни», «Назови», «Предложи», «Придумай», «Поделись». Учитель (или ученик) бросает кубик. Необходимо сформулировать вопрос к учебному материалу / фрагменту произведения по той грани, на которую выпадет кубик.

8. «Пятиминутное эссе». Этот вид письменного задания может применяться в конце урока на этапе рефлексии, чтобы помочь учащимся подытожить свои задания по изучаемой теме. Конкретно учащиеся просят выполнить следующие задания: написать, что они узнали по данной теме, и задать вопрос, на который они так и не получили ответа. Учитель сразу же собирает работы и может использовать их при планировании следующего урока.

Таким образом, данный комплекс личностно ориентированных методов и приемов нацелен на создание атмосферы, способствующей выражению чувств и эмоций учащихся; заставляет задуматься не только о теме урока,

КУБИК БЛУМА

На гранях кубика Блума написаны вопросы и задания. Их – 6. Ученикам их можно выполнять как и вместе, так и по отдельности.

но и о самих себе; создавая портрет литературного героя или его психологическую характеристику, учащиеся прибегают к перечислению произведений.

Дидактические приёмы на уроках литературы – путь к активной интерпретации (творческому становлению). Ученики вместе с учителем на уроке создают оригинальное: мысль, действие, вопрос, сочинение. Они различают гармонию и дисгармонию, прекрасное и уродливое, сопоставляют собственные чувства с чувствами героев литературных произведений, то есть познают жизнь и художественную литературу. Ещё одним важнейшим аспектом при работе с текстом и в формировании речевого и интеллектуального развития учащихся на всех ступенях обучения, на мой взгляд, является интеграция русского языка и литературы и приёмов словесности. Именно они предполагают формирование языковой и духовной культуры школьников, их умения грамотно и хорошо говорить и писать в разных условиях общения. Урок словесности призван органически соединить изучение русского языка и литературы, сделать привычные уроки уроками открытия «в слове и через слово существенного и необходимого» для духовной жизни человека. Ведь каждый подлинно художественный текст как явление искусства индивидуален, неповторим и требует при анализе внимательного, вдумчивого, бережного отношения, когда мы опираемся не только на знания, логику, ум, память, но и откликаемся всем миром наших чувств, души, сердца, делаем «нравственно-интеллектуальные» усилия.

Несмотря на многообразие приёмов, техник и технологий главным, всё же, в работе с художественным текстом является **живое слово учителя** и пошаговая работа с произведением. Необходимы вступительные занятия к изучению литературного произведения, ведь, читаем книги, написанные сто, двести, триста лет назад, интересуясь судьбой героев, которые любят, ненавидят, совершают хорошие и плохие поступки, знают честь и бесчестье, верны в дружбе или предатели, многое в поступках героев нам или совсем непонятно, или понято неправильно, не до конца. Мы знаем, из-за чего Онегин и Ленский поссорились. Но как они поссорились, почему вышли на дуэль, почему Онегин убил Ленского? Чтобы понимать смысл поведения литературных героев прошлого, необходимо знать их культуру: их обычную жизнь, их привычки, представления о мире и т.д. Без чтения и знания самого текста никакие приёмы, техники и «спасительные» ухищрения-таблицы, диаграммы учителя будут напрасны и бессмысленны, ведь главным условием и основой всех уроков литературы является ЧТЕНИЕ.

Ирина КИМАКОВСКАЯ,
учитель русского языка
и литературы,
высшая дидактическая
степень, Теоретический лицей
им. Льва Толстого,
г. Глуденя

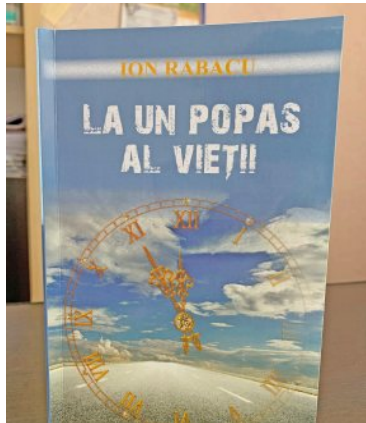

APARIȚII EDITORIALE

„În dulcea scriere târzie..”

DE CURÂND EDITURA „PONTOS” A SCOS DE SUB TIPAR
CULEGEREA DE POEZII „LA UN POPAS AL VIETII”

Autorul cărții, Ion Rabacu, a văzut lumina zilei pământului la 5 noiembrie 1949, în satul Bușila, raionul Ungheeni, într-o familie de țărani. După absolvirea școlii de 8 ani din satul natal, a decis să se dedice artei muzicale. Îndrăgise acest domeniu cântând de câțiva ani la un acordeon dăruit de sora sa mai mare.

Activitățile din cadrul Federației Sindicatelor din Moldova țineau tot de domeniul culturii, și nu numai.

În această perioadă a participat la diferite întruniri, conferințe, simpozioane internaționale, unde a avut un schimb bogat de experiență cu diverși colaboratori și organizații sindicale din străinătate. Tocmai în această perioadă, Ion Rabacu a început să aștearnă pe hârtie unele gânduri, momente, situații din viața cotidiană, dar care nu au fost date publicității.

Cam tot după o perioadă de 9 ani, în 1992, are o nouă solicitare de transfer, de data aceasta din partea Cancelariei de Stat, propunându-i-se funcția de consultant principal în Secția Probleme Sociale - secție care coordona activitatea instituțiilor de stat din domeniul culturii, medicinei, sportului, culegerii etc.

Domnia sa acumulează o bogată experiență în domeniul culturii și artei, pe care le-a promovot pe parcursul anilor. Au apărut noi viziuni, trăiri, momente deosebite, multe dintre care au fost inserate pe hârtie.

După 14 ani de activitate în aparatul Guvernului Republicii Moldova,

a urmat funcția de Director al Direcției generale Cultură din cadrul Ministerului Culturii și Turismului. Din 2007 și până în prezent, activează la Institutul de Științe ale Educației (actualmente Centrul de Formare Continuă și Leadership al UPSC), unde a deținut pe parcurs mai multe funcții: specialist principal, metodist superior, cercetător științific, șef secție Managementul Calității, arhivar.

Revenind la cartea de poezii recent apărută, „în dulcea scriere târzie” (Nichita Stănescu, *Testament*), poetul-debutant Ion Rabacu, cel de scrie fluent în limbile română și rusă, se avântă și planează printre scipiri de stele în nopțile visătoare de delicii îmbalsamate, purtătoare de confesiuni. Sensibilitățile lui poetice, delicate prin ele înseși, emoționează imaginația cititorului de toate vârstele, prin redarea melancolică a vorovei alegorice. Cătrenele originale, penetrate de spectrele captivante din alinarea iubirii, tind să prefacă universul poetului într-o lume reală, mai apropiată de adevăr.

Limbașul elevat al plămuitorului semnaleză în toată plenitudinea elegantă și frumusețea lumii pământului. Autorul, astfel, își oferă cu prisosință emoțiile sufletești și spirituale, fapt ce incită puternic senzația frumuseții omenești...

Dumitru Păsat

P.S. Redacția săptămânalului „Univers Pedagogic pro” îl felicită pe dl Ion Rabacu cu ocazia zilei de naștere, precum și cu cea a debutului literar, și îi urează un călduros „La mulți ani” și noi momente de inspirație pe făgașul creației poetice.

La UPSC, Festivalul-Concurs Internațional de interpretare vocal-corală „Sărbătoarea Corului”, ediția a V-a

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a fost onorată să organizeze și să găzduiască cea de-a V-a ediție a Festivalului-Concurs Internațional de interpretare vocal-corală „Sărbătoarea Corului” în R. Moldova.

În deschiderea Festivalului, dna Alexandra Barbăneagră, rector UPSC, a salutat participanții și membrii juriului și a subliniat importanța educației muzicale în dezvoltarea personalității pe parcursul întregii vieți și necesitatea promovării valorilor muzicale și a talentelor talente.

Manifestările muzicale expuse în cadrul Festivalului au fost jurizate de membrii juriului: George Dumitriu – președintele juriului, conf. univ., dr., Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași (România); Ganna Dzhulai – profesor, Academia Națională de Muzică „A.Nejdanova”, Odesa (Ucraina); Enric Genesca – president and singer of group „Cantaire” (Spania); Mariana Vacarciuc – dr., conf. univ., șef Secție Educație Artistică

a UPSC; Serghey Savenko – prim dirijor al Teatrului Național Academic de Comedie Muzicală „M.Vodyanoi”, Odesa (Ucraina); Svetlana Postolachi – fondator al Festivalului-Concurs Internațional „Sărbătoarea Corului” în R. Moldova. Cu numeroase trofee și premii speciale în palmares, toți participanții la „Sărbătoarea Corului”, ediția a V-a, demonstrând performanțe înalte, dedicație și o mare dragoste pentru muzică, au accentuat armonia muzicală atât prin linia melodică, ritm, formă, stil, cât și prin textul literar cântat, alegându-se, astfel, cu Diplome și premii.

Au răsunat melodii cunoscute, dar care, cu fiecare interpretare, scot în evidență noi detalii și nuanțe artistice:

„Cât trăim pe-acest pământ”, „Spală-mă în râul dragostei”, „Moldova mea”, „Scumpi profesori”, „Sărba pe loc”, doine și suite de cântece populare românești.

De asemenea, participanții la Festival au interpretat șlagăre internaționale din diferite epoci, precum: „Quien sera” de Pablo Beltran Rudz, „Je l'aime” de Lara Fabian, „My Heart Will Go On” din repertoriul Celine Dion și Aria Violetei din Opera „Traviata” de Giuseppe Verdi.

Desfășurat în format mixt, evenimentul a adunat 12 colective corale și 14 participanți la Secțiunea Canto, reprezentanți din Moldova, România, Ucraina, Spania, Italia și China, care au demonstrat că muzica, indiferent de gen, este intraductibilă și nu cunoaște frontiere.

Acest eveniment a încheiat seria de manifestații muzicale desfășurate la nivel național și internațional, începând cu prima zi a lunii octombrie, zi declarată Ziua Internațională a Muzicii, anual, încă din 1975.

Daniel Procopciuc – aur la Jocurile Mondiale ale Sporturilor de Contact

Atletul moldovean Daniel Procopciuc și-a adjudecat o medalie de aur și una de bronz în cadrul Jocurilor Mondiale ale Sporturilor de Contact, la proba de armwrestling (luptă la braț). De remarcat că această disciplină pentru prima dată a fost prezentă la World Combat Games, ediția a treia desfășurându-se în perioada 20-30 octombrie curent la Riad, capitala Regatului Arabiei Saudite.

Sportivul nostru a evoluat în categoria de greutate de până la 80 kg, în concursul brațului stâng el mai întâi învingându-l, într-o luptă deosebit de acerbă, pe reprezentantul Kazahstanului, Magzhan Shamiyev, după care a trecut relativ ușor de ucraineanul David Popov. Unica înfrângere Daniel Procopciuc a suferit-o în fața kazahului Nurdaulet Aidarkhan, viitorul câștigător al competiției, într-o confruntare marcată de o

decizie extrem de controversată a arbitrilor, care la alunecarea mâinilor adversarilor, în loc să le fixeze cu o panglică și să reia duelul, i-au atribuit, pe nedrept zic eu, victoria atletului asiatic.

Așa că tricolorul a fost nevoit să se mulțumească cu medalia de bronz, argintul revenindu-i bulgarului Bojidar Simeonov. Însă a doua zi, în concursul brațului drept, conaționalul nostru și-a demonstrat pe deplin supremația, adjudecându-și trofeul suprem. În marea finală, protagonistul acestor rânduri l-a învins pe compatriotul său Oleg Tudorean, reprezentanții Moldovei urcând astfel pe primele două trepte ale podiumului de premie.

De menționat că Daniel Procopciuc este discipolul Antrenorului Emerit al Republicii Moldova, Alexandru Grumeza, președintele Federației Naționale Sportive de Armwrestling. Sportivul este originar din raionul Fălești, fiind absolvent, ca și antrenorul său, al Universității de Stat de Medicină și

Farmacie „Nicolae Testemițanu”, și activând în calitate de rezident traumatolog-ortoped.

Nu vom exagera câtuși de puțin afirmând că armwrestlingul are un viitor promițător la noi în țară, succesele obținute de atleții moldoveni demonstrând fără putință de tăgadă că avem o școală redutabilă în domeniu, care începe să devină una de tradiție, cu specialiști de forță, de cea mai înaltă clasă.

Iulian BOGATU

ATENȚIE! CONCURS!

Instituția Publică Centrul de Excelență în Energetică și Electronică anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor de conducere, pentru următoarele locuri vacante:

- **Director adjunct pentru instruire – 2 (două unități);**
- **Director adjunct pentru educație – 1 (una unitate);**

Dosarele pot fi depuse la IP CEEE (mun. Chișinău, str. Melestiu 12, biroul 14/1): Serviciul personal, orele de program 08:00-17:00, pauza de masa 12:00-13:00.

Telefoane de contact: 022 54 34 03; 022 48 97 92;

Informații suplimentare despre concurs pot fi accesate la rubrica „Anunțuri” de pe site-ul www.ceee.md.

ANUNȚ

Colegiul Tehnologic din Chișinău anunță concursul pentru ocuparea funcției vacante de **șef Secție Didactică Nr.1.**

Condițiile de participare la concurs sunt plasate pe pagina web a instituției: www.colegiultechnologic.md

Administrația

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 10206.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ➤ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ➤ Nicolae Jantic

REPORTERI ➤ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan

CORECTOR ➤ Elvira Țăganaș-Pântea

MACHETATOR ➤ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>